

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 687 din data de 16.11.2022

Dosar nr.: 138/2022

Petiția nr.: 1407/23.02.2022

Petenți:

Reclamată:

Obiect: lezarea demnității personale prin utilizarea apelativului “*criminalule*” (și *altele*) în spațiul public, media și tv

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petenților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

1.

II. Procedura de citare a părților

2. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

3. Prin adresa înregistrată sub nr. 1407/17.03.2022 au fost citați petenții, iar prin adresa înregistrată sub nr. 2004/17.03.2022 a fost citată partea reclamată, pentru termenul de audiere stabilit de către Consiliu la data de 08.04.2022, ora 10.30, ședința de audiere desfășurându-se la sediul instituției din mun. București, str. Valter Mărăcineanu nr. 1-3, sector 1. Citațiile au fost transmise părților cu poșta română, cu formular de confirmare de primire, la dosar existând dovada primirii corespondenței.

4. Prin intermediul citației nr. 1407/17.03.2022, s-a adus la cunoștința petenților faptul că, în temeiul prevederilor art. 28 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, Colegiul director a invocat, din oficiu, excepția de necompetență a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în legătură cu solicitarea privind acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare.

5. De asemenea, prin citația transmisă petenților s-a solicitat indicarea criteriului de discriminare.

6. Procedură legal îndeplinită.

7. La termenul de audieri petenții au fost absenți, iar partea reclamată a fost prezentă.

8. Prin adresa înregistrată sub nr. 6380/24.08.2021 petenții, prin avocat, au solicitat acordarea unui alt termen de audiere având în vedere faptul că în data de 08.04.2022 este citată ca martor în dosarul 7464/3/20214, aflat pe rolul Tribunalului București.

9. Ca urmare a solicitării petenților privind acordarea unui nou termen de audiere, s-a reluat procedura de citare.

10. Prin adresa înregistrată sub nr. 5814/24.08.2022 au fost citate părțile, pentru termenul de audiere stabilit de către Consiliu la data de 15.09.2023, ora 09.30, ședința de audiere desfășurându-se la sediul instituției din mun. București, str. Valter Mărăcineanu nr. 1-3, sector 1. Citațiile au fost transmise părților cu poșta română, cu formular de confirmare de primire, la dosar existând dovada primirii corespondenței.

11. Procedură legal îndeplinită.

12. La termenul de audieri petenții au fost absenți, iar partea reclamată a fost prezentă.

III. Susținerile părților

Susținerile petenților

13. Petentul I.N.A. susține că reclamata l-a discriminat și l-a defăimat în cadrul emisiunii „Acces direct” din data de 22 februarie 2022, atât prin utilizarea verbală a apelativelor „criminal”, „criminalul care i-a omorât fiica”, cât și prin etichetarea repetată, pe burtiera emisiunii, cu respectivele titlaturi, inclusiv prin sintagma „mușamalizarea probelor”.

14. Petenții arată că, în perioada cuprinsă între 18.02.2022 - 23.02.2022, reclamata a solicitat apariția televizată la emisiunile tip „serial – maraton” „Acces direct”, la Antena 1 și Antena Stars (4 emisiuni consecutive), de la ora 18.00 la ora 19.00, alături de avocatul său, pentru a dezbate probele din dosarul penal nr. 2828/93/2020, la data de 22.02.2022, culminând cu redarea declarației a martorului I.V. din cursul urmăririi penale; astfel, reclamata a relatat secvențial și fragmentat împrejurările faptice pentru a prezenta o concluzie în mod eronat, urmărind inducerea în eroare vădită și cu rea-credință, cu intenția de a distorsiona și a crea o imagine de ansamblu diferită decât a ceea ce se regăsește prin integralitatea probatoriilor administrată.

15. În plus, petenții precizează că, în cadrul unei emisiuni din data de 17.09.2021 și din data de 19.07.2021, reclamata i-a adresat petentului I.L. apelativul de „interlop”, referindu-se atât la acesta cât și la fratele său și familia acestuia.

16. Petenții susțin că reclamata instigă opinia publică, atât în mediul online cât și prin aparițiile televizate, cu intenția de a distorsiona situația de fapt (situație care este redată prin probatoriul administrat în dosarul penal aflat în curs de cercetare), abordând o strategie de discreditare la adresa dumneilor; faptele reclamatei au ca scop evident etichetarea dumneilor drept interlopi, persoane periculoase, apartenența din cadrul unor clanuri și titlaturi definitive de „criminali”; atitudinea reclamatei se manifesta prin ură, răzbnare, dușmănie și are ca scop inducerea în eroare a opiniei publice și o manifestare psihologică prin intermediul mass-media în amprentarea magistraților cu idei induse la nivel psihologic.

17. Petenții arată că orice persoană, indiferent de acuzațiile aduse și stadiul cercetării judecătorești, beneficiază de prezumția de nevinovăție și dreptul la apărare, principii de drept consacrate prin lege, iar reclamata discută probe și situații faptice în cadrul emisiunilor făcând „justiție la televizor”.

18. Petenții susțin că reclamata îi defăimează atât prin postări, publicate și redade online (scris), cât și prin emisiuni live, la care se adaugă și publicarea unor teme similare pe Facebook.

19. De asemenea, petenții susțin că acuzațiile exprimate public în data de 22 februarie 2022, care s-au întins și asupra membrilor de familie (calificându-i-le familia drept „interlopi”), au creat o stare de stres psihic lui I.A. (tatăl petenților), provocându-i un accident grav de mașină ce a rezultat în deces (acesta, aflându-se în mașină în Austria,

a oprit mașina pe marginea unui drum pentru a se liniști, dar a fost spulberat de o mașină care circula cu viteză).

20. Petentul I.N.A. menționează că în perioada 2019-2020 a avut o relație fără obligații și intimă cu fiica reclamatei, care a decedat la data de 22.03.2020 în urma unui incident nefericit (ca urmare a unor traumatisme multiple care nu vizează fapte de agresiune, ci au la bază neglijența cadrelor medicale din Spitalul de Urgență Universitar București în perioada 18.03.2020-19.03.2020).

21. Petenții precizează că au calitatea de părți, respectiv inculpat (petentul I.N.A.) și martor (petentul I.L.), în dosarul penal nr. 2828/93/2020, aflat în curs pe rolul Tribunalului Ilfov (instanța de fond), dosar deschis în urma decesului fiicei reclamatei.

22. Petentul I.N.A. precizează că se află în arest la domiciliu pentru pretinse fapte penale (prevăzute de art. 199 alin. 1 și art. 195 din Codul Penal - violență în familie în forma loviturilor sau vătămărilor cauzatoare de moarte).

23. Petentul I.N.A. susține că, deși reclamata îl acuză de uciderea fiicei acesteia, decesul respectivei persoane a survenit în urma neglijenței cadrelor medicale din Spitalul de Urgență Universitar București, neglijență ascunsă de către medici (prin mușamalizarea unor probe edificatoare din spital care ar fi clarificat nevinovăția sa, în sensul ștergerii/pierderii înregistrărilor camerelor video din spital, dar și a CD-urilor pe care sunt înregistrate analize medicale precum radiografiile din data de 18.03.2020).

Sușinerile reclamatei

24. În cadrul audierilor din data de 15.09.2022 reclamata a susținut că petenții o învinuiesc pentru decesul tatălui acestora din 22.02.2023, pentru că, pe fondul unei presupuse supărări provocate de către o presupusă discuție telefonică cu dumneai în ziua emisiunii de la Acces Direct, a coborât noaptea din mașină și a fost accidentat mortal; în fapt, tatăl petenților a murit din vina lui, pentru că a coborât din mașină noaptea (soția conducea și a oprit autoturismul pe o șosea din Austria pentru ca soțul să rezolve problema luminilor de la remorcă), fiind spulberat de un alt autoturism care a venit din spate.

25. Precizează că nu este adevărată acuzația petenților cu privire la faptul că în preajma emisiunilor de la Acces Direct din anul 2022 dumneai a luat legătura cu tatăl petenților pentru a-i cere acestuia să-l convingă pe fiul său să-și recunoască fapta; în realitate nu a comunicat cu acesta cu aproximativ 2 ani înainte de decesul acestuia.

26. Numitul I.N.A. a stat în arest în penitenciar 1 an și 11 luni, din martie 2020 până în ianuarie 2022, tocmai pentru că este vinovat de uciderea fiicei sale, deci este criminal (nu-l ținea nimeni în arest dacă era nevinovat); timp de 1 an și 11 luni, lună de lună i s-a prelungit mandatul.

27. Din luna ianuarie 2022 numitul I.N.A. este liber, nu că este liber pentru ca s-a constatat că nu e vinovat, ci este liber pentru că așa au fost aranjamentele lor; instanța a decis ca numitul I.L. să fie pus în arest la domiciliu pe data de 26.01.2022, uitând să prelungească și mandatul, fiind o altă formă de a-l scoate din penitenciar; după ce i-a expirat mandatul, a rămas liber, dar încă nu există o hotărâre judecătorească de achitare, de asta este criminal.

28. Este adevărat că a spus și pe post, la Acces Direct, pentru că la influențele pe care le au, cu ajutorului d-lui primar care este și nașul numitului I.N.A., dumneai nu are altă posibilitate decât să-și spună durerea public în ideea că poate cineva vede și durerea sa

pentru că nu este normal ce se întâmplă; acest individ nu este la prima abatere, are o grămadă de alte dosare penale cu bătăi, cu amenințări și el zice că nu este vinovat de moartea fiicei sale însă a fost ultima persoană care i-a văzut copilul în viață (s-a dus după ea la garsoniera unde locuia și a dus-o la el acasă chipurile ca să se împace întrucât fata se despărțise de el de o săptămână); cu toate că numitul I.N.A. susține acum că nu e vinovat de moartea fiicei sale, totuși el este un criminal pentru că i-a recunoscut dumneaei în față că s-au certat foarte tare și că i-a tras două palme, la spital dovedindu-se că fiica sa avea splina ruptă și hematom la cap.

29. După ce numitul I.N.A. i-a bătut fata, fratele acestuia i-a spus să nu fie supărată pe el pentru ca el nu are nici o vină pentru ce s-a întâmplat și că speră ca fata să-și revină și să nu se întâmple lucruri mai rele.

30. Dosarul penal în care numitul I.N.A. este inculpat nu este finalizat, abia a fost primul termen.

31. Presa este plină de informații cu privire la clanul I., nu dumneaei spune că aceștia sunt interlopi și cămătari, ci tot internetul spune, toată lumea știe lucrul acesta, reporterul a întrebat-o dacă știe cu ce se ocupă aceste persoane, întrebare la care a răspuns că știe că aceștia se ocupă cu prostituție, cămătărie și taxe de protecție, dar nu la emisiunea Acces Direct din februarie 2022, ci la o emisiune de anul trecut, iunie sau iulie 2021, când numitul I.N.A. se afla în arest și a intrat în direct din arest și a vorbit în direct.

32. De asemenea, este adevărat că a spus că s-au mușamalizat probele în dosarul penal întrucât în dosarul de cercetare poliția a spus că s-au găsit la fața locului două tricouri de damă, din care unul tăiat și aruncat în coșul de gunoi și unul umed, cu pete de sânge pe el, în mașina de spălat, tricouri care au dispărut.

33. Legat de emisiunea Acces Direct la care a participat în anul 2022, dumneaei cumva a căzut în plasa celor de la tv; la câteva săptămâni după momentul în care numitul I.N.A. a fost trecut în arest la domiciliu, a fost sunată de către un reporter care i-a spus că a auzit că acesta este liber și care a întrebat-o dacă dorește să iasă pe post și să vorbească despre faptul că este liber; întrucât dumneaei nu a făcut public (nu a scris nicăieri) faptul că numitul I.N.A. nu mai este în arest în penitenciar, l-a întrebat pe reporter de unde cunoaște acest aspect, iar acesta i-a spus că are sursele sale; la finalul discuției sale cu respectivul reporter i-a spus că se consultă cu avocatul său și revine cu un răspuns; întrucât trecuse mult timp de când nu se mai întâmplase nimic în dosarul penal și cazul începuse să fie uitat, iar numitul I.N.A. se afla în arest la domiciliu și urma să-l expire mandatul, avocatul a sfătuit-o să iasă public și să spună că nu este normal ce se întâmplă.

34. De asemenea și-a dat seama de faptul că familia I. a cerut ca ea să iasă pe post în februarie 2022 pentru că joi a sunat-o reporterul, vineri dimineață i-a confirmat acestuia că acceptă, vineri seara trebuie să se prezinte la misiune, iar la începutul emisiunii reporterul a întrebat-o dacă o deranjează dacă numitul I.N.A. intră în direct și, pentru că a răspuns că nu o deranjează, s-a văzut că televiziunea avea deja montat tot echipamentul de filmat la acesta acasă (fiind în arest la domiciliu, nu avea voie să părăsească domiciliul); mai mult, înainte de emisiune, numitul L.I. făcea live pe Facebook și spunea tuturor să se uite la emisiune la ora 4.30 ca să scoată adevărul la iveală; emisiunea de la Acces Direct s-a derulat pe 3 sau 4 zile.

35. Sunt multe articole apărute în presă în care numitul I.N.A. o defăimează, spune despre dumneaei că stă la saloanele de înfrumusețare și își pune gene false, că stă pe la piscine, că nu vrea decât bani de pe urma tragediei cu fata sa; este adevărat că s-a

constituit parte civilă în procesul penal, toată lumea a sfătuit-o să se constituie parte civilă, însă dumneaei nu vrea banii lor, au întrebat-o chiar dacă are nevoie de bani pentru parastase și a spus că nu, vrea doar ca vinovatul să meargă la pușcărie și să stea toată viața acolo pentru că i-a distrus viața copilului ei, care zace în pământ.

36. Partea reclamată a depus printuri la dosarul cauzei.

IV. Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil/ jurisprudența

37. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României, revizuită;

- **art.1 alin. (3):** „România este stat de drept, democratic și social în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”
- **art. 15 alin. (1) – Universalitatea:** „Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”
- **art. 20 - Tratatul internațional privind drepturile omului:** „(1) Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte. (2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.”
- **art. 30 alin. (1) - Libertatea de exprimare:** „Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile. (2) Cenzura de orice fel este interzisă.”
- **art. 30 alin. (6):** „Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine(...)”

O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată;

- **art. 2 alin.1:** „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.
- **art. 2 alin. (8):** „Prevederile prezentei ordonanțe nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului la libera exprimare, a dreptului la opinie și a dreptului la informație.”
- **art. 20 alin.6:** ”Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio

și video sau date statistice”.

• **art. 15:** *“Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”*

Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale

➤ **art. 10 - Libertatea de exprimare:** *„Orice persoană are dreptul la libertate de exprimare. Acest drept include libertatea de opinie și libertatea de a primi sau a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică Statele să supună societățile de radiodifuziune, cinematografie sau televiziune unui regim de autorizare. (2) Exercitarea acestor libertăți ce comportă îndatoriri și responsabilități poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege care, într-o societate democratică, constituie măsuri necesare pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății, a moralei, a reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea informațiilor confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”*

art. 14 - Interzicerea discriminării: *“Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasa, culoare, limba, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice alta situație.”*

V. Principiile de analiză

38. Libertatea de exprimare constituie valoarea fundamentală a unei societăți democratice și plurale. Din această perspectivă, libertatea de exprimare are un rol substanțial în rândul drepturilor fundamentale cuprinse în Constituție și constituie trunchiul comun pentru exercitarea drepturilor fundamentale din sfera comunicării. În această sferă se includ: dreptul la libertatea presei, dreptul la libera exprimare a creațiilor artistice sau cele din zona literaturii, libertatea de predare a științei și libertatea creației. De asemenea, de acest trunchi comun se leagă și libertatea conștiinței, a religiei și libertatea de întrunire. Acest grup de drepturi asigură participarea avizată a cetățeanului la procesele sociale și politice. Exprimarea liberă a opiniilor și credințelor, chiar și a celor nepopulare sau atipice, reprezintă condiția fundamentală a existenței unei societăți vii și capabilă de dezvoltare.

39. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat, într-o formulă care este preluată aproape ca o clauză de stil în toată jurisprudența sa subsecventă în materie, că *“libertatea de exprimare, garantată de art.10 parag.1, constituie unul din fundamentele esențiale ale unei societăți democratice și una din condițiile primordiale ale progresului societății și împlinirii personale.”* În nenumăratele decizii asupra libertății de exprimare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că acest drept *„acoperă nu numai informațiile și ideile primite favorabil sau cu indiferență [de opinia publică] ori considerate inofensive,*

dar și acele care șochează sau deranjează. Acestea sunt cerințele pluralismului, toleranței, spiritului deschis, fără de care nu există societate democratică.” (CEDO, între altele, Lingens vs. Austria, Oberschlick vs. Austria, Sunday Times vs. U.K., Observer și Guardian vs. U.K., Castells vs. Spania, Thorgeirson vs. Islanda, Jersild vs. Danemarca, Goodwin vs. U.K., De Haes și Gijels vs. Belgia).

40. Curtea Europeană a Drepturilor Omului a fundamentat necesitatea protejării libertății de exprimare în primul rând pe valoarea pe care aceasta o reprezintă ca mijloc pentru a asigura buna funcționare a unei societăți democratice.

41. Astfel cum rezultă din reglementările internaționale și din prevederile constituționale din România, caracterul inviolabil al libertății de exprimare afirmă statutul de drept aprioric, indiscutabil și nenegociabil al persoanei, căruia nimeni și nimic nu trebuie să-i aducă atingere. Inviolabilitatea nu exclude, ci chiar presupune, o serie de „îndatoriri și responsabilități” ale persoanei care își exercită libertatea de exprimare, precum și anumite limite ale exercitării dreptului, în numele interesului public, comun ori particular. Exercițarea libertății de exprimare, ca și a altor drepturi fundamentale, trebuie făcută cu bună-credință și în raport de interesul public și de drepturile celorlalți.

42. Prin raportare la art. 15 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, Colegiul director analizează dacă o faptă constituie un comportament manifestat în public care vizează atingerea demnității ori/și crearea unei atmosfere de intimidare, ostilă, degradantă, ofensatoare, îndreptată împotriva unei persoane din cauza unei caracteristici personale (criteriu de discriminare). Dreptul de a nu fi supus discriminării constituie unul dintre drepturile fundamentale într-o societate democratică, dreptul la egalitate constituind un drept cu aplicare imediată și nu progresivă având în vedere că discriminarea în sine este un afront adus demnității umane.

43. În cazul faptelor care constau în posibile afirmații discriminatorii, Colegiul director analizează dacă s-a depășit limita libertății de exprimare și, în consecință, se impune o ingerință a statului prin aplicarea unei măsuri proporționale cu scopul urmărit.

44. Astfel, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat.

45. Curtea Europeană de Justiție a arătat că, potrivit principiului inversării sarcinii probei, revine reclamantului sarcina de a stabili, în fața instanței naționale, o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe pe baza unuia dintre criteriile interzise (*n.n. în cauza Coleman o discriminare pe criteriul de dizabilitate, în cauza Centrum o discriminare pe criteriu de origine rasială sau etnică*). Adaptarea normelor privind sarcina probei se impune de îndată ce există o prezumție de discriminare. În cazul în care reclamantul ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe împotriva sa, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină pârâților din acțiunea principală, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, pârâții menționați ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat este justificat de factori

obiectivi și străini de orice discriminare pe unul din motivele interzise (a se vedea Curtea Europeană de Justiție, cauza S. Coleman, ECJ, C-303/06, hotărârea din 17 iulie 2008, cauza Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding v. Firma Feryn NV, C-54/07, hotărârea din 10 iulie 2008).

VI. Aplicarea principiilor la speță. Motivele de fapt și de drept

46. În fapt, examinând conținutul petiției, Colegiul director reține că este chemat să se pronunțe cu privire la conținutul unor acte sau fapte care îmbracă forma unor afirmații de natura unor expresii jignitoare (*“criminal”, „criminalul care i-a omorât fiica”, “interlopi”, „mușamalizarea probelor”*).

47. În drept, coroborat actului normativ care reglementează prevenirea și combaterea tuturor formelor de discriminare, precum și având în vedere atribuțiile și domeniul de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, Colegiul director trebuie să analizeze în ce măsură obiectul petiției este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare. Astfel, Colegiul analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art. 2 alin. 1 și art.15. ale O.G. nr. 137/2000, republicată.

48. În privința obiectului petiției dedus soluționării, Colegiul director reține că petenții ar fi fost jigniți de către reclamată în data de 22 februarie 2022, în cadrul emisiunii „Acces direct”.

49. Colegiul director reține faptul că, în situația în care C.N.C.D. este sesizat cu privire la conținutul unor acte sau fapte care îmbracă forma unor afirmații exprimate prin cuvinte, obiectul dedus soluționării petiției este circumscris analizei afirmațiilor în cauză, ceea ce presupune, în prima instanță, constatarea existenței afirmațiilor și examinarea întregului complex de împrejurări în care cuvintele au fost rostite și în ultimă instanță constatarea conținutului afirmațiilor sub aspectul incidenței sau nu a prevederilor Ordonanței de Guvern nr. 137/2000, republicată. Astfel, în aprecierea tratamentului diferențiat, adresarea de jigniri și/sau epitețe aduse petenților trebuie analizate în contextul în care au fost făcute, precum și impactul, efectul acestora. A analiza o sintagmă și a disocia înțelesul ei de orice împrejurări în legătură cu aceasta ar presupune izolarea artificială a unui aspect particular și abstracția întregului context, ceea ce ar fi de natură a induce posibile erori de interpretare.

50. Colegiul director reține că, pentru a se produce o atingere / încălcare a demnității umane, ca drept constituțional protejat, afirmațiile - obiect al prezentei analize ar trebui să îmbrace forma unui comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare îndreptate împotriva unui grup de persoane legat de un criteriu protejat de lege - astfel cum prevede art. 15 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

51. În acest context, prin raportare la dispozițiile art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000, care nu conține o listă limitativă a criteriilor de discriminare (*criteriile enumerate de lege fiind completate cu sintagma “sau orice alt criteriu” ceea ce practic oferă posibilitatea reținerii și a altor criterii nespecificate de lege în săvârșirea unei fapte de discriminare*), în speța de față Colegiul director reține în analiza sa două criterii de discriminare, mai exact criteriul *“persoană care deține calitatea de inculpat într-un dosar penal”* și criteriul *“persoană care deține calitatea de martor într-un dosar penal”*, criterii care se încadrează în categoria de criterii denumite *“altele”*, posibilul drept încălcat fiind dreptul la demnitate.

52. Cu privire la obiectul petiției, Colegiul director reține susținerile petenților potrivit cărora reclamata i-a defăimat în cadrul emisiunii „Acces direct” din data de 22 februarie 2022, prin utilizarea verbală a apelativelor „criminal”, „criminalul care i-a omorât fiica”, „interlopi”, și prin etichetarea repetată, pe burtiera emisiunii, cu respectivele titulaturi, inclusiv prin sintagma „mușamalizarea probelor”.

36. În privința aspectelor sesizate de către petenți, Colegiul director reține faptul că partea reclamată a precizat în cadrul audierilor din data de 15.09.2023 faptul că în emisiunea Access Direct din luna februarie a anului 2022 nu l-a numit “criminal” pe petentul I.N.A.

53. Raportat la materialul probatoriu existent la dosarul cauzei, Colegiul director reține că petenții au depus la dosarul cauzei o serie de capturi de ecran din cadrul emisiunii Access Direct din luna februarie a anului 2022, din care reiese că pe burtiera emisiunii au fost expuse următoarele mesaje: „Acuzație: Presupusul criminal a măsluit probele?”, „Detalii de ultimă oră în cazul “M”, „Mama, viața în teroare după moartea fiicei sale?”, “Presupusul criminal vrea să mușamalizeze dosarul?”. De asemenea, petenții au depus ca material probatoriu o captură de ecran a unei postări utilizatorului de Facebook „*Ai ajuns un înger, o stea care strălucește din cauza unui criminal nenorocit A. I. N.*”, postare datată în 28.12.2020 și preluată pe pagina de social-media a părții reclamate.

54. Analizând probele depuse de către petenți, Colegiul director constată că acestea nu indică săvârșirea de către partea reclamată a faptei de care este acuzată, neputând fi reținut în sarcina reclamatei afișarea unor mesaje pe burtiera emisiunii Access Direct din luna februarie a anului 2022, acestea atrăgând în exclusivitate răspunderea postului de televiziune. În plus, din materialul probatoriu constând în captura de ecran a paginii de socializare Facebook a părții reclamate nu rezultă data preluării postării. Mai mult decât atât, Colegiul director reține că la dosarul cauzei nu s-au depus alte mijloace de probă care să poată fi coroborate cu respectivele înscrisuri astfel încât acestea să susțină acuzațiile formulate. În acest sens, Colegiul director reține că sesizarea nr. 1407/23.02.2022 a fost comunicată spre soluționare instituției Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării prin intermediul e-mail-ului, e-mail care nu a conținut în atașament și înregistrări audio-video, astfel cum este precizat în cuprinsul petiției (pag. 5).

55. Ca urmare, Colegiul director se raportează din nou la prevederile art. 20 alin. 6 din O.G. nr. 137/2000 republicată, care reglementează sarcina probei în materia nediscriminării, reținând că sarcina probei este împărțită între petent și reclamat, în sensul că petentului îi revine sarcina să dovedească existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări, iar părții reclamate îi revine sarcina de a demonta prezumția de discriminare, în caz contrar urmând să răspundă pentru săvârșirea faptei de discriminare. Împărțirea sarcinii probei este un principiu aplicat ferm în domeniul discriminării de către Curtea Europeană de Justiție (ex.: *Vasiliki Nikoloudi împotriva Organismos Tilepikoinonion Ellados AE*, 10 martie 2005, *Regina împotriva Secretary of State for Employment, ex parte Nicole Seymour-Smith și Laura Perez*, 9 februarie 1999, *B. F. Cadman împotriva Health & Safety Executive*, 3 octombrie 2006, *Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding împotriva Firma Feryn NV*, 10 iulie 2008, *Jämställdhetsombudsmannen împotriva Örebro läns landsting*, 30 martie 2000). Acest principiu este aplicat și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, spre exemplu în cauzele: *D.H. și alții împotriva Cehiei*, 13 noiembrie 2007, *Sampanis și alții împotriva Greciei*, 5 iunie 2008, *Horváth și Kiss împotriva Ungariei*, 29 ianuarie 2013.). Trebuie subliniat faptul că, conform legislației specifice în materie, în sarcina petentului cade

obligăția de a proba săvârșirea unor fapte, fapte probate la nivel de certitudine. Astfel, deși legiuitorul a stabilit că obligația de răsturnare a sarcinii probei incumbă părții reclamante (*obligăție care constă în dovedirea prin orice mijloc de probă faptul că aspectele menționate în petiție nu reprezintă fapte de discriminare sau că presupusele fapte de discriminare au o justificare obiectivă*), totuși acesta nu înlătură obligația petentului de a administra probele necesare și utile în a forma convingerea existenței unui tratament discriminatoriu, care să fie influențat de un criteriu determinat sau determinabil și care să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării unui drept.

56. Având în vedere considerentele de mai sus, analizând înscrisurile dosarului, Colegiul director constată că la dosarul cauzei nu au fost depuse probe care să dovedească existența premiselor săvârșirii faptei de discriminare sesizate, mai exact un comportament al părții reclamante care să conducă la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv și care să fi lezat dreptul la demnitate al petenților în baza unui criteriu protejat de lege.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din *O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare*, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admiterea excepției de necompetență a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării cu privire la solicitarea petenților privind acordarea de despăgubiri și restabilirea situației anterioare, competența de soluționare a cererii formulate conform art. 27 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 aparținând instanței de judecată;
2. Faptele prezentate nu reprezintă discriminare, conform art. 2 alin. 1 al O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată; **faptele sesizate nu se confirmă.**
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

VII. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări:

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

BABUȘ Radu - Membru

BĂNICĂ Claudia Cerasela – Membru

DIACONU Adrian Nicolae - Membru

GRAMA Horia – Membru

JURA Cristian – Membru

MOȚA Maria - Membru

OLTEANU Cătălina - Membru

POPA Claudia Sorina – Membru

Redactată și motivată: Bănică Claudia Cerasela / A.P./D.M.S.

Data redactării hotărârii: 07.11.2023

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu